

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/56/2020
Identifikačné číslo spisu:	4209205001
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:4209205001.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne A. S., bývajúcej v I., D. XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Milenou Štaudnerovou, so sídlom v Leviciach, budova ENSECO, proti žalovaným 1/ JUDr. K. J., bývajúcej v D., ul. Z. 6, 2/ Y. J., naposledy bývajúcej v D., Q., 3/ M. J., naposledy bývajúcemu v D., Q., 4/ Stavebnému a bytovému družstvu VELKOM, naposledy so sídlom Malá Jarková 18, Komárno, o návrhu žalobkyne na obnovu konania, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 9C/198/1999, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 30. mája 2019 sp. zn. 8Co/172/2017, takto

rozhodol:

Dovolacie konanie vo vzťahu k žalovanému 4/ zastavuje.

Dovolanie vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ a 3/ o d m i e t a.

Žalovaným 1/, 2/, 3/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno návrh žalobkyne na obnovu konania uznesením č. k. 10C/93/2009-50 zo dňa 25. augusta 2009 zamietol. Krajský súd v Nitre na odvolanie žalobkyne uznesením č. k. 8Co/308/2009-71 zo dňa 30. júla 2010 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací na dovolanie žalobkyne uznesením č. k. 4Cdo/63/2012-151 zo dňa 24. októbra 2013 rozhodol tak, že napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/308/2009-71 zo dňa 30. júla 2010, ako aj jemu predchádzajúce uznesenie Okresného súdu Komárno č. k. 10C/93/2009-50 zo dňa 25. augusta 2009 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Komárno na ďalšie konanie s odôvodnením, že predmetné zrušované rozhodnutia nižších súdov sú pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné. Okresný súd Komárno opätovne rozhodol o návrhu žalobkyne na obnovu konania uznesením č. k. 10C/93/2009-178 z 13. apríla 2015 tak, že návrh zamietol. Krajský súd v Nitre na základe odvolania žalobkyne napadnuté uznesenie Okresného súdu Komárno zrušil uznesením č. k. 8Co/781/2015-201 z 21. decembra 2015 a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Krajský súd v Nitre

poukázal na to, že za situácie ak nejde o dôvod zamietnutia návrhu na obnovu konania vymedzený podľa § 234 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, musí súd prvej inštancie vo veci nariadiť pojednávanie a o návrhu rozhodnúť na pojednávaní.

2. Okresný súd Komárno (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením z 28. júna 2016 č. k. 10C/93/2009-217 v spojení s opravným uznesením zo 4. mája 2017 č. k. 10C/93/2009-259 návrh žalobkyne na obnovu konania zamietol.

2.1. Dospel k tomu z dôvodu, že preukázanie skutočnosti, že sporná garáž mala byť pôvodne elektricky prepojená s bytom žalobkyne a teda jej bola pridelená, nepostačovalo pre dosiahnutie jej úspechu vo veci určenia neplatnosti kúpnej zmluvy. Neúspech žalobkyne vo veci nebol založený na nepreukázaní elektroinštaláčného prepojenia medzi jej bytom a spornou garážou. Pre dosiahnutie úspechu vo veci určenia neplatnosti kúpnej zmluvy žalobkyňa potrebovala primárne preukázať to, že spornú garáž prevzala do nájmu, resp. vzhľadom na značnú neformálnosť právnych vzťahov v danom čase, aspoň do užívania a v čase kúpy tejto garáže žalovanou 1/ a právnym predchodcom žalovaných 2/ a 3/ ju mala v nájme, čím by v konečnom dôsledku preukázala, že jej vzniklo právo na jej prednostný prevod do vlastníctva, ktoré by tým bolo napádanou kúpnu zmluvou porušené. Ak by v pôvodnom konaní osvojený skutkový stav ohľadne elektrického prepojenia garáže č. 1 a bytu žalovanej 1/ a právneho predchodcu žalovaných 2/ a 3/ aj bol vo svetle nových dôkazov zistený nesprávne, táto skutočnosť ešte neodôvodňuje povolenie obnovy konania. Na to by bolo potrebné, aby táto zmena v preukazovanom skutkovom stave viedla k záveru, že žalobkyňa mala spornú garáž reálne v nájme, na základe čoho by mohla so svojou žalobou dosiahnuť úspech. V čase prideľovania garáží jednotlivým bytom zjavne nikto nemal nepochybnú vedomosť o elektrických sieťach v predmetnom bytovom dome, keď tieto garáže boli vlastníkom pridelené ústne, ukázaním na mieste, tzn. bez ohľadu na ich prípadné funkčné prepojenie s bytmi. Žalobkyňa nemala doplatené a vysporiadané veci ohľadne bytu a garáže preto bolo prístupné k tomu, že garáž, ktorá inak (tak, ako ostatné garáže) netvorila príslušenstvo žiadneho bytu, bola ponúknutá na odpredaj ostatným vlastníkom bytov, následkom čoho žalovaná 1/ a právny predchodca žalovaných 2/ a 3/ odkúpili aj garáž č. 2 a v súčasnosti vlastní v predmetnom bytovom dome garáže dve a žalobkyňa žiadnu. Takto usporiadané právne vzťahy v uvedenom bytovom dome však nemožno meniť čisto na tom základe, že žalobkyňa mala o garáž č. 1 od začiatku záujem a v súčasnosti sa javí, že táto garáž bola pôvodne funkčne spojená s jej bytom. Vzhľadom na to bol preto súd názoru, že žalobkyňa neosvedčila existenciu takých skutočností, ktoré by odôvodňovali povolenie navrhovanej obnovy konania.

2.2. Podľa prvoinštančného súdu tak neboli splnené podmienky § 228 ods. 1 písm. a/ a b/ Občianskeho súdneho poriadku. Žalobkyňou predložené dôkazy a to dokumentácia elektrickej inštalácie bytového domu na Q. v D. a na ňu nadväzujúci znalecký posudok Ing. O. X. č. XX/XXXX, ako dôkazy v zmysle § 228 ods. 1 písm. a/ a b/ Občianskeho súdneho poriadku, tak nie sú spôsobilé privodiť pre žalobkyňu priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Navyše žalobkyňa v základnom konaní nevynaložila dostatočné úsilie na preukázanie svojich tvrdení, keď podklady ktoré získala po rozhodnutí súdu vo veci samej získala pri študovaní materiálov, ktoré už aj predtým mala k dispozícii. Tieto skutočnosti len potvrdzujú fakt, že nutnosť vykonať tieto dôkazy (ktoré žalobkyňa predložila až s návrhom na obnovu konania), nezahrnula do záverečného návrhu a ani, napriek povinnosti podľa § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, nenavrhol nimi dokazovanie doplniť (t. j. dôkazom, ktorý považovala za kľúčový).

3. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 30. mája 2019 sp. zn. 8Co/172/2017 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením potvrdil. Žalovaným 1/ až 4/ nárok na náhradu trov konania nepriznal.

3.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom na zdôraznenie jeho správnosti poukázal, že:

- žalobkyňa mylne uvádza, že v pôvodnom konaní - obnovy ktorého sa domáha, nebola vec vecne riešená inak, ako len s ohľadom na naliehavý právny záujem na podanej žalobe,
- dôvody obnovy konania musia súvisieť s dôvodmi (skutkovými či právnymi), na ktorých bolo rozhodnutie v pôvodnom konaní založené,
- žaloba žalobkyne v pôvodnom konaní bola primárne zamietnutá z dôvodu nepreukázania jej právneho vzťahu (nájomného či užívacieho) k predmetnej garáži a dôvody obnovy majú preukázať len nesprávne

čiastkové skutkové závery pôvodného rozhodnutia ohľadom neprepojenia jej bytu s predmetnou garážou, nemôžu teda preukázať nesprávnosť právneho posúdenia veci, na čo slúži dovolanie, ktoré však proti rozsudku odvolacieho súdu (zo dňa 26. februára 2009 č. k. 8Co/17/2009-584) nepodala,

- nový dôkaz pre nesplnenie - nepreukázanie podkladu pre prevod garáže žalobkyni (pre jej naďalej chýbajúci právny vzťah ku garáži) nestačí, teda nový dôkaz ku skutkovému stavu zmenu rozhodnutia nespôsobí, ak nesmeruje - nevyvracia aj právny záver, na ktorom súdy svoje rozhodnutie v pôvodnom konaní prijali,

- rovnakú skutočnosť, t. j. napojenie garáže na jej elektrickú prípojku - prípojku v jej byte mohla žalobkyňa okrem projektovej dokumentácie preukazovať (preukázať) v pôvodnom konaní aj inak, napríklad ohliadkou, hlavne keď poukazuje na zistenie neoprávnenosti odberu elektrickej energie pôvodne žalovanými 2/ a 3/ ešte v roku 2003,

- pokiaľ žalobkyňa podľa jej tvrdenia v návrhu na obnovu konania projektovú dokumentáciu získala po rozhodnutí prvoinštančného súdu v pôvodnom konaní, ale do rozhodnutia odvolacieho súdu, mohla túto dokumentáciu v zmysle ustanovenia § 205a ods. 1 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku predložiť ako prípustný dôkaz už v priebehu odvolacieho konania, keď nebolo potrebné zabezpečovanie vypracovania znaleckého posudku,

- ani po povolení obnovy konania by nebolo možné prijať pre žalobkyňu v obnovenom konaní lepšie rozhodnutie už len z dôvodu, že žalovaným 2/ a 3/ (právnym nástupcom po pôvodne žalovanému 2/) svedčí ochrana práv nadobudnutých po právoplatnosti rozsudku v pôvodnom konaní v zmysle ustanovenia § 235 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, resp. i § 418 Civilného sporového poriadku, nakoľko právne vzťahy niekoho iného než účastníka - strany nemôžu byť novým rozhodnutím dotknuté,

- z rovnakého dôvodu zmeny vlastníctva a nemožnosti zápisu ani vyhovujúceho rozsudku do katastra nehnuteľností, by žalobkyňa nemohla mať na podanej žalobe o čiastočnú neplatnosť naliehavý právny záujem v zmysle pôvodného ustanovenia § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku, keď nová právna úprava Civilného sporového poriadku v ustanovení § 137 písm. d/ žalobu na neplatnosť právneho úkonu podmieňuje tým, že prípustnosť takejto žaloby na určenie právnej skutočnosti (neplatnosti) musí vyplývať z osobitného predpisu,

- dôvodom obnovy nemôže byť to, čo žalobkyňa ani nežiadala v pôvodnom konaní zabezpečiť alebo vykonať (súdom) po jej poučení podľa § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, keď už v čase rozhodovania v pôvodnom konaní pre rozhodnutie vo veci platil skutkový stav z vykonaného dokazovania (a nie potreba zistenia skutočného stavu súdom) a len obmedzená povinnosť súdu ohľadom dokazovania, a že

- vzhľadom k uvedenému nemôže povolenie obnovy privodiť pre žalobkyňu priaznivejšie rozhodnutie vo veci a teda dôsledky rozhodnutia v pôvodnom konaní by ani nebolo možné vyriešiť žalobou v jej forme ako v pôvodnom konaní.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

4.1. V dovolaní namietala (i) arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, keďže odvolací súd na strane 9 odôvodnenia rozhodnutia riadne nezdôvodnil, prečo potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a ani to, ako sa vysporiadal s jej odvolaním, zdôvodnenie rozhodnutia je len prepisom uznesenia súdu prvej inštancie. Namietala tiež (ii) nesprávnu formu napadnutého rozhodnutia, keď správne má súd rozhodnúť nie „rozsudkom“ ale „uznesením“ s odkazom na § 392 CSP. Namietala (iii) vyslovené závery odvolacieho súdu obsiahnuté v bode 25 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (pozri bod 3.1.), ktorým záverom buď nerozumela alebo im oponovala. V rámci uvedeného namietala, že (iv) v základnom konaní nemala šancu uspieť podaním dovolania, pretože aktívnu legitimáciu v spore a naliehavý právny záujem mohla preukázať len novoobjaveným dôkazom (t. j. prepojením jej bytu s garážou č. 1), teda mohla podať len návrh na obnovu konania, ako aj (v) nepostačujúcu ohliadku na preukázanie prepojenia garáže s jej bytom, nakoľko inštalácia sa nachádzala v stene, ktorú by bolo potrebné rozbiť. Navyše (vi) dôkaz z elektrárni o prepojení bytu s garážou sa v pôvodnom spise nachádzal, len si ho súd zámerne nevšimol, navyše (vii) nie je pravdou, že by projektovú dokumentáciu získala v lehote na podanie odvolania v základnom konaní, a po odvolacej lehote už nemohla odvolaciemu súdu predložiť žiaden dôkaz po poučení podľa § 120 Občianskeho súdneho poriadku, pretože odvolací súd na nové dôkazy už ani

neprihliadal (koncentračná zásada), tiež (viii) právnym nástupcom pôvodne žalovaného 2/ nemôže svedčať dobrá viera a to, že žalovaný 2/ zomrel jej nemôže byť na ujmu. Žalobkyňa tiež namietala (ix) nesprávny záver odvolacieho súdu o nedostatku jej naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe podľa § 137 písm. d/ CSP, keďže žalobu podala ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ktorý v § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku nevylučoval možnosť žalovať i neplatnosť kúpnej zmluvy pre prípad pripustenia obnovy konania, ako i to, že (x) v konaní žiadala vykonať dôkaz projektovou dokumentáciou súdnou cestou, vzhľadom na to, že ju sama zabezpečiť nevedela, čím už nemusela tento návrh opakovať po poučení podľa § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku. Opäť jej odvolací súd vyčíta nezabezpečenie dôkazu, ktorý nevedel zabezpečiť ani samotný súd.

4.2. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu navrhla žalobkyňa zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na nové konanie, alternatívne napadnuté rozhodnutie zmeniť, tak, že obnova konania sa povolí.

5. Žalovaní sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) skúmal najskôr, či sú splnené procesné podmienky pre to, aby dovolaním napadnuté rozhodnutie mohlo byť podrobené dovolaciemu prieskumu a zistil, že tieto podmienky nie sú voči žalovanému 4/ splnené.

7. V zmysle § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 161 ods. 2 CSP).

8. Jednou zo základných procesných podmienok, ktoré má súd povinnosť skúmať aj bez návrhu počas celého konania, je existencia procesnej subjektivity, t. j. spôsobilosti byť stranou sporu. Spôsobilosť byť stranou sporu znamená spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon strane priznáva, resp. ukladá. Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Otázky hmotnoprávnej subjektivity fyzických osôb aj právnických osôb rieši Občiansky zákonník, u právnických osôb zriadených primárne za účelom podnikania potom predovšetkým Obchodný zákonník, resp. podľa typu právnickej osoby tiež iné zákony (napr. zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby, či zákon č. 34/2002 Z.z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, všetky taktiež v znení početných neskorších zmien a doplnení).

9. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP). Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby (§ 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ktorými sú aj obchodné spoločnosti a jednou z nich je družstvo (§ 221 a nasl. Obchodného zákonníka). Právnické osoby vznikajú dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak (§ 19 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak (§ 20a ods. 2 Občianskeho zákonníka).

10. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 62 CSP ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví. Podľa § 64 rovnakého zákona potom ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

12. Z výpisu z vložky č. 269/N oddielu Dr obchodného registra Slovenskej republiky vedeného Okresným súdom Nitra vyplýva, že družstvo s názvom Stavebné a bytové družstvo VELKOM,

naposledy so sídlom Malá Jarková 18, Komárno, IČO: 17 640 008 bolo ex offo vymazané z obchodného registra dňa 23. novembra 2021 bez právneho nástupcu podľa § 768s ods. 2 Obchodného zákonníka.

13. V danom prípade je zrejmé, že pre zánik družstva vystupujúceho ako žalovaný 4/ bez právneho nástupcu, tu niet žiadneho subjektu, ktorý by vstúpil do procesnoprávneho postavenia takto zaniknutej strany sporu. Z pohľadu možnosti uskutočnenia dovolacieho konania o následne podanom dovolaní žalobkyne a prípadného posudzovania v takomto konaní aj jej dovolacích námietok bolo rozhodujúcim, či v čase začatia konania o dovolaní boli splnené všetky jeho procesné podmienky. Za daného stavu musí potom dovolací súd konštatovať, že procesné podmienky dovolacieho konania voči žalovanému 4/ absentujú pre jeho zánik bez právneho nástupcu v spore, t. j. pre stratu procesnej subjektivity tejto sporovej strany ako jednej z procesných podmienok dovolacieho konania a preto dovolací súd dovolacie konanie o dovolaní dovolateľky proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu voči žalovanému 4/ podľa § 438 ods. 1 CSP v spojení s § 62 rovnakého zákona zastavil.

14. Inak tomu bolo vo vzťahu k žalovaným 1/ až 3/, kde dovolací súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne voči uvedeným žalovaným je treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ CSP).

15. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

16. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

18. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

19. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov (I. ÚS 26/94).

20. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Porušenie práva na spravodlivý (riadny) proces nie je však možné vykladať tak, že by sa dovolateľovi garantoval úspech v konaní, či sa zaručovalo právo na rozhodnutie zodpovedajúce jeho predstavám (I. ÚS 50/04). Okolnosť, že dovolateľ so závermi či názormi odvolacieho súdu nesúhlasí, nemôže sama osebe založiť prípustnosť ani dôvodnosť dovolania.

20.1. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého

rozhodnutia odvolacieho súdu (porovnaj sp. zn. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, 5Cdo/57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

20.2. I podľa právneho poriadku účinného do prijatia CSP, t. j. v čase, kedy bolo rozhodnuté odvolaním napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie, platný Občiansky súdny poriadok (zákon č. 99/1963 Zb., ďalej aj „OSP“) obdobne ako Civilný sporový poriadok pod odňatím možnosti konať pred súdom rozumel procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania [v zmysle § 18 OSP mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 OSP), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 OSP), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 OSP), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 OSP), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 OSP)].

21. Obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý sa podáva proti právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej. Dôvody obnovy konania, upravené v Občianskom súdnom poriadku do 30. júna 2016 boli zákonodarcom v zásade prebraté aj do novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku, s určitými odlišnosťami.

22. Ani podľa Občianskeho súdneho poriadku samotným podaním návrhu na obnovu konania nedochádzalo k automatickej obnove pôvodného konania. Súd bol povinný najskôr skúmať jeho prípustnosť a ak dospel k záveru, že podmienky prípustnosti splnené sú (§ 228 až § 231 OSP, aktuálne § 397 až § 399 CSP), preskúmal jeho dôvodnosť, teda či stranou uplatnený dôvod návrhu na obnovu konania bol skutočne daný. V prípade, ak súd zistil, že návrh na obnovu konania bol podaný dôvodne, rozhodol, že obnovu konania povoľuje (§ 234 ods. 1 OSP, aktuálne § 414 CSP). Následne až po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku sa obnovuje pôvodné konanie a súd vec znova meritórne prejedná (§ 235 OSP, aktuálne § 416 CSP). Z uvedeného teda vyplýva, že konanie o návrhu na obnovu konania prebiehalo v dvoch fázach, a to v prvej fáze (t. j. v konaní o povolenie obnovy konania), v ktorej sa súd zaoberá len otázkou, či obnovu konania povolí alebo nie (§ 234 OSP, aktuálne § 413 a § 414 CSP), a následne v druhej fáze (t. j. v konaní po povolení obnovy konania), ktorá nastáva len vtedy, ak súd obnovu konania skutočne povolí, a ktorá vo svojej podstate predstavuje pokračovanie v pôvodnom konaní a opätovné prejednanie veci (§ 235 OSP, aktuálne § 416 a § 417 CSP).

23. V preskúmvanej veci žalobkyňa namietala postup odvolacieho súdu, spočívajúci v nedostatočnom zdôvodnení potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie a vysporiadaní sa s jej odvolaním, súčasne namietala nesprávnu formu napadnutého rozhodnutia. V ostatnom dovolateľka namietala vyslovené závery odvolacieho súdu o nedôvodnosti žaloby zásadne so zameraním sa na argumentáciu prečo „nové“ dôkazy (projektovú dokumentáciu a znalecký posudok, ktorými chcela preukázať prepojenosť spornej garáže s jej bytom) nemohla zabezpečiť skôr a súčasne vyčítala, že ňou navrhovaný dôkaz (zabezpečením projektovej dokumentácie) nedokázal zabezpečiť ani samotný súd. (pozri bod 4.1.)

23.1. Odvolací súd prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa Civilného sporového poriadku.

24. Vykonávanie dokazovania v konaní o návrhu na obnovu konania, vrátane určenia jeho rozsahu, bolo závislé od procesnej fázy, v ktorej sa konanie aktuálne nachádzalo. To znamená, že v prvej fáze konania (t. j. v konaní o povolenie obnovy konania) sa dokazovanie vykonáva len v rozsahu relevantnom pre zistenie prípustnosti a dôvodnosti podaného návrhu na obnovu konania, a až v druhej fáze (t. j. v konaní po povolení obnovy konania) sa vykonávanie dôkazov zameriava k predmetu konania vo veci samej. V prvej fáze konania o návrhu na obnovu konania sa teda nevykonáva dokazovanie v pravom slova

zmysle. Súd sa v nej nezameriava na získavanie poznatkov o veci, ktorá je predmetom súdneho konania, ale zaoberá sa jednotlivými dôkazmi výhradne z hľadiska relevantného v zmysle § 228 ods. 1 OSP (i nová úprava v podstatných rysoch prebrala úpravu taxatívnych dôvodov, na základe ktorých môže byť žaloba na obnovu konania podaná, pozri § 397 CSP), či napĺňajú niektorý z uplatnených dôvodov podmienok pre povolenie obnovy konania.

25. Súd nižších inštancií správne zisťovali, či v zmysle § 228 písm. a/ CSP sa jedná o dôkazy (i) ktoré žalobkyňa bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní a (ii) môžu pre ňu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, resp. či v zmysle § 228 písm. b/ CSP sú dôkazmi, ktoré (i) sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní a (ii) môžu privodiť pre žalobkyňu priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Z obsahu odôvodnení ich rozhodnutí vyplýva, z akých dôvodov jednotlivé žalobkyňou označené dôkazy nespĺňajú predpoklady ani jedného z ňou uplatnených dôvodov povolenia obnovy konania. Vo vzťahu k dôkazu v pôvodnom konaní nepredloženému a to k projektovej dokumentácii elektrickej inštalácie bytového domu, v ktorom sa nachádza byt v jej vlastníctve i sporná garáž, na základe ktorej si žalobkyňa dala vypracovať znalecký posudok, predložený ako nový dôkaz, nevykonanie ktorého samotným súdom v konaní vo veci samej žalobkyňa tiež v dovolaní namietala, súdy nižších inštancií aby dostatočne vysvetlili, že sa predovšetkým nejedná o dôkazy, ktoré by pre žalobkyňu potenciálne mohli privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Podľa nižších súdov to, že sporná garáž mala byť pôvodne elektricky prepojená s bytom žalobkyne, čo majú preukazovať predložené dôkazy, nie je bez ďalšieho spôsobilé preukázať, že garáž bola žalobkyňi pridelená do nájmu, ako to tvrdí žalobkyňa. Neúspech žalobkyne vo veci určenia neplatnosti kúpnej zmluvy nebol podľa súdov založený na nepreukázaní elektroinštaláčného prepojenia bytu žalobkyne a spornej garáže. Pre dosiahnutie úspechu vo veci určenia neplatnosti kúpnej zmluvy bolo podľa nižších súdov primárnou povinnosťou žalobkyne preukázať, že spornú garáž prevzala do nájmu, resp. vzhľadom na značnú neformálnosť právnych vzťahov v danom čase, túto vôbec aspoň reálne užívala a to minimálne v čase kúpy garáže žalovanou 1/ a právnym predchodcom žalovaných 2/ a 3/, pretože len na základe preukázania nájomného vzťahu ku garáži, by žalobkyňi vzniklo právo na prednostný prevod garáže práve do jej vlastníctva, ktoré právo malo byť podľa žalobkyňi napádanou kúpnu zmluvou porušené. Žaloba žalobkyne v pôvodnom konaní bola primárne zamietnutá z dôvodu nepreukázania jej právneho vzťahu (nájomného či užívacieho) k predmetnej garáži a dôvody obnovy majú preukázať len nesprávne čiastkové skutkové závery pôvodného rozhodnutia ohľadom nepreukázania prepojenia jej bytu s predmetnou garážou, nemôžu ale preukázať nesprávnosť právneho posúdenia veci.

26. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo sporovej strany, aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bola strana úspešná, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi.

27. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

28. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavného súdu“) platí, že riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

29. Podľa názoru dovolacieho súdu prijaté skutkové a právne závery súdov nižších inštancií možno považovať za logické, vychádzajúce zo skutkových okolností veci a relevantných právnych noriem a

nemožno im vyčítať takú svojvoľnosť či neudržateľnosť, ktorá by mala za následok arbitrárnosť, resp. nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí.

30. Súd oboch nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Myšlienkový postup súdov je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu, v ktorom sa dostatočne a preskúmateľne vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou žalobkyne uvedenej v odvolaní. Zreteľne uviedol, že „...žaloba žalobkyne v pôvodnom konaní bola primárne zamietnutá z dôvodu nepreukázania jej právneho vzťahu (nájomného či užívacieho) k predmetnej garáži a dôvody obnovy majú preukázať len nesprávne čiastkové skutkové závery pôvodného rozhodnutia ohľadom neprepojenia jej bytu s predmetnou garážou, nemôžu teda preukázať nesprávnosť právneho posúdenia veci, na čo slúži dovolanie, ktoré však proti rozsudku odvolacieho súdu (zo dňa 26. februára 2009 č. k. 8Co/17/2009-584) nepodala, nový dôkaz pre nesplnenie - nepreukázanie podkladu pre prevod garáže žalobkyni (pre jej naďalej chýbajúci právny vzťah ku garáži) nestačí, teda nový dôkaz ku skutkovému stavu zmenu rozhodnutia nespôsobí, ak nesmeruje - nevyracia aj právny záver, na ktorom súdy svoje rozhodnutie v pôvodnom konaní prijali,...". Žalobkyňou navrhované skúmanie projektovej dokumentácie obytného domu a z nej vyplývajúce „prvotné“ elektroinštalačné prepojenie bytu v jej vlastníctve so spornou garážou by podľa nižších súdov nepostačovalo na preukázanie existencie nájomného vzťahu žalobkyne ku spornej garáži, prinajmenšom aspoň užívanie spornej garáže žalobkyňou ako predpoklad úspešnosti priznania práva uplatneného v konaní vo veci samej. Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť nedostatky v skutkových zisťeniach právoplatných rozhodnutí súdov, pokiaľ dodatočne vyšli najavo „nové“ skutočnosti či dôkazy, ktoré sa v pôvodnom konaní nemohli použiť a tak ani brať do úvahy pri rozhodovaní, alebo ktoré sa v pôvodnom konaní objektívne nemohli vykonať, hoci ich vykonanie bolo navrhnuté. Jej cieľom ale nie je revízia pôvodného konania ani verifikovanie pôvodne vykonaných dôkazov či spochybňovanie spôsobu ich hodnotenia. Nemožno preto súhlasiť so žalobkyňou, že rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré tvorí organickú jednotu s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom jeho odvolacieho prieskumu, trpí vadou nepreskúmateľnosti.

31. Žalobkyňa namietala i nesprávnu formu napadnutého rozhodnutia, keď správne mal odvolací súd rozhodnúť nie „rozsudkom“ ale „uznesením“ a to s odkazom na § 392 CSP. K tejto námietke dovolací súd uvádza, že skutočnosť, že súd nižšej inštancie rozhodol o veci samej rozsudkom (hoci mal rozhodnúť uznesením), nezavaruje súd vyššej inštancie povinnosti rozhodnúť o opravnom prostriedku proti takému rozhodnutiu (o odvolaní alebo o dovolaní) uznesením. To, že súd rozhodol inou kvalitatívne vyššou, i keď v rozpore s procesným predpisom zvolenou formou rozhodnutia, nie je vadou, ktorá by vzhľadom na svoju intenzitu bola spôsobilá znemožniť dovolateľke uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

32. Žalobkyňa pripustnosť dovolania podľa dovolacieho dôvodu zmätočnosti (§ 420 písm. f/ CSP) vyvodzuje aj z právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie a porušenie práva na spravodlivý proces spája s nesprávnym posúdením existencie dôvodov obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a/ a b/ OSP oboma nižšími súdmi. Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že už dávnejšie dospel k záveru, podľa ktorého realizácia procesných oprávnení sa neznemožňuje právnym posúdením (R 54/2012). Najvyšší súd zotrváva na tomto závere aj naďalej (R 24/2017, tiež 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018).

32.1. Dovolací súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti i uznesenie Najvyššieho súdu SR z 3. augusta 2011 sp. zn. 6Cdo/80/2011 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 54/2012, podľa ktorého „posúdenie, či v návrhu na obnovu konania uvádzané skutočnosti napĺňajú znaky niektorého z dôvodov obnovy konania v zmysle § 228 ods. 1

Občianskeho súdneho poriadku, je v konaní o obnove právnym posúdením veci."

32.2. Napokon dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o odmietnutí žaloby na obnovu konania (v danom prípade zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania) pre nesprávne právne posúdenie vylučuje i samotné ustanovenie § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. c/ CSP, ktoré zákonné ustanovenie (§ 421 ods. 2) je vo vzťahu k § 421 ods. 1 CSP osobitným ustanovením (lex specialis), a podľa ktorého dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP. V ustanovení § 357 písm. c/ CSP je uvedené uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí žaloby na obnovu konania (predtým zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania).

33. So zreteľom na uvedené teda možno konštatovať, že v danej veci sa sudy nižších inštancií so žalobkyňou označenými dôkazmi náležite zaoberali v rozsahu relevantnom pre prvú fázu konania o návrhu (žalobe) na obnovu konania (t. j. pre konanie o povolenie obnovy konania) a vo vzťahu ku každému z nich v odôvodnení rozhodnutia riadne uviedli, či sú spôsobilé založiť uplatnený dôvod pre povolenie obnovy konania a prečo predpoklady týchto dôvodov nenapĺňajú. Postupom súdov nižšej inštancie nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zamietnutie návrhu v pôvodnom konaní bolo z dôvodu neexistencie hmotnoprávnej podmienky uplatneného nároku, ktorej posúdenie nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

34. Z týchto dôvodov dovolací súd odmietol dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c/ CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

35. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.